

Jaarverslag 2023

LaNSCO

Landelijk Netwerk
Sociaal Coöperatief Ondernemerschap

Voorwoord

2023 was een mooi jaar! Het concept van de sociale coöperatie bestaat 10 jaar. We vierden deze mijlpaal samen met alle 25 sociale coöperaties en onze partners.

LaNSCO bestaat nu 5 jaar. We ontwikkelen en professionaliseren onze dienstverlening, trainingen en nieuwe tools zoals de LaNSCan. Ons werk valt steeds meer op. Zo waren we winnaar van de European Enterprise Promotion Award (EEPA) voor inclusief ondernemerschap. Daar mogen we trots op zijn.

Ons team en het bestuur zijn versterkt. Met deze groep mensen hebben we verschillende kwaliteiten aan boord om de verdere ontwikkeling van LaNSCO vorm te geven.

Sporen van LaNSCO

Dit jaarverslag laat zien wat we hebben gedaan en bereikt in 2023 op alle vier de sporen:

- Spoor 1. Ondersteunen van op te richten sociale coöperaties
- Spoor 2. Ondersteunen van bestaande sociale coöperaties
- Spoor 3. Kennis- en expertisecentrum
- Spoor 4. Lobby

Highlights activiteiten 2023

Spoor 1. Ondersteunen van op te richten sociale coöperaties

- 25 organisaties benaderd of op locatie bezocht.
- Voorlichtingssessies georganiseerd.
- Intensief contact met 7 initiatieven, waarvan 3 een onboardingstraject zijn gestart.

Spoor 3. Kennis- en expertisecentrum

- Nieuwe tools ontwikkeld en op MijnLaNSCO gepubliceerd.
- Onderzoeken uitgevoerd naar:
 - De mogelijkheden van bijverdienen als ondernemer.
 - De ervaringen over het gedeelde eigenaarschap van de soco.
 - Hoe coördinatoren elkaar kunnen versterken.

Spoor 2. Ondersteunen van bestaande sociale coöperaties

- 4 themabijeenkomsten georganiseerd.
- 1 regiobijeenkomst georganiseerd.
- Trainingen aan leden gegeven.
- Landelijk event georganiseerd.
- De LaNSCan ontwikkeld.
- 5.000 euro omzet via LaNSCO United.

Spoor 4. Lobby

- Contacten met ministerie SZW en UWV.
- Actief in verschillende netwerken; Movisie en bondgenoten, City Deal, Collectieve Kracht, Nr. 5 Foundation.
- Stigma aangekaart via een training en bijeenkomst.

Spoor 1. Ondersteunen op te richten sociale coöperaties

In 2023 hebben we een onboardingtraject ontwikkeld. De eerste drie initiatiefnemers hebben het onboardingtraject doorlopen. Dit traject helpt initiatiefnemers met het opstarten van een socio, want daar komt veel bij kijken. In twee trainingsdagen komen de verschillende thema's en onderwerpen aan bod. Na de training coachen we de initiatiefnemers de eerste zes maanden. Initiatiefnemers uit drie gemeenten deden mee: Altena, Hilversum en Helmond.

Om meer mensen in de bijstand de kans te geven om zich te ontwikkelen, zijn we continu op zoek naar mogelijkheden voor nieuwe socio's. We bouwen dus hard aan de bekendheid van het concept van de sociale coöperatie. Zo bereiken we ook de potentiële initiatiefnemers. Daarom hebben we contact gezocht met ongeveer 25 organisaties. We hebben contact gelegd via mail, telefoon of een bezoek. Voorlichtingssessies werken ook goed om groepen mensen te vertellen over de socio, bijvoorbeeld bij SAM, de beroepsvereniging voor uitvoerders in het publieke sociaal domein.

Spoor 2. Ondersteunen van bestaande sociale coöperaties

De 25 socio's willen zich ontwikkelen zodat zij hun leden op de beste manier kunnen begeleiden in hun ondernemerschap. Om snel inzicht te krijgen in de sterke en kwetsbare punten van een socio, ontwikkelden we de LaNSCan. De LaNSCan zoomt in op de verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering van de hele coöperatie, van omzet tot contact met de gemeente.

Bijeenkomsten

We organiseerden verschillende themabijeenkomsten. De onderwerpen zijn altijd gericht op het versterken van de kennis of vaardigheden van de coördinator van een socio. Zo ging het over:

- Fondsen werven
- Impact
- Deep Democracy

Tijdens een regiobijeenkomst kwamen de sociale coöperaties uit Hardenberg en Zwolle samen. Zij wisselden ervaringen, kennis en netwerken met elkaar. De leden ervaren dit als waardevol.

Landelijk evenement

We vierden dat 10 jaar geleden de eerste sociale coöperatie is opgericht in Nederland, namelijk De Vrije Uitloop in Breda. De ondernemers van socio's uit heel Nederland vertelden hun verhaal. Leden traden op en toonden hun producten op een markt. Dit was goed voor de zichtbaarheid en omzet voor de ondernemers.

"Naar aanleiding van de training heb ik mijn prijzen verhoogd zodat ik nu echt vraag wat ik waard ben."

Trainingen

We geven ook trainingen direct aan leden. De training "Hoe Kom Ik Aan Meer Klanten" is twee keer gegeven. In Alkmaar en Zaandam is de training met groot enthousiasme ontvangen. Het levert een boost op voor leden van soco's. Deelnemers van verschillende soco's doen mee aan een training, waardoor leden van elkaar leren en bouwen aan hun netwerk.

"De training heeft me geholpen om duidelijker te krijgen wat ik met mijn bedrijf wil doen."

LaNSCO United

Op het landelijke platform LaNSCO United, waar alle leden hun producten en diensten op kunnen zetten, is de eerste € 5000,- omzet gemaakt!

Door een succesvolle samenwerking met de NS heeft Nardos Aron uit Eritrea, lid van Pangea Coöperatie Alkmaar, als eerste soco-lid haar koffie- en lunchroom NAS geopend op het NS-station in Alkmaar.

Spoor 3. Kennis- en expertise centrum

Vanuit de sociale coöperaties wordt veel gepioneerd en geleerd over sociaal coöperatief ondernemen. Vanuit het kennis- en expertisecentrum van LaNSCO halen we deze kennis op en delen we die met de andere coöperaties om de beweging te verduurzamen.

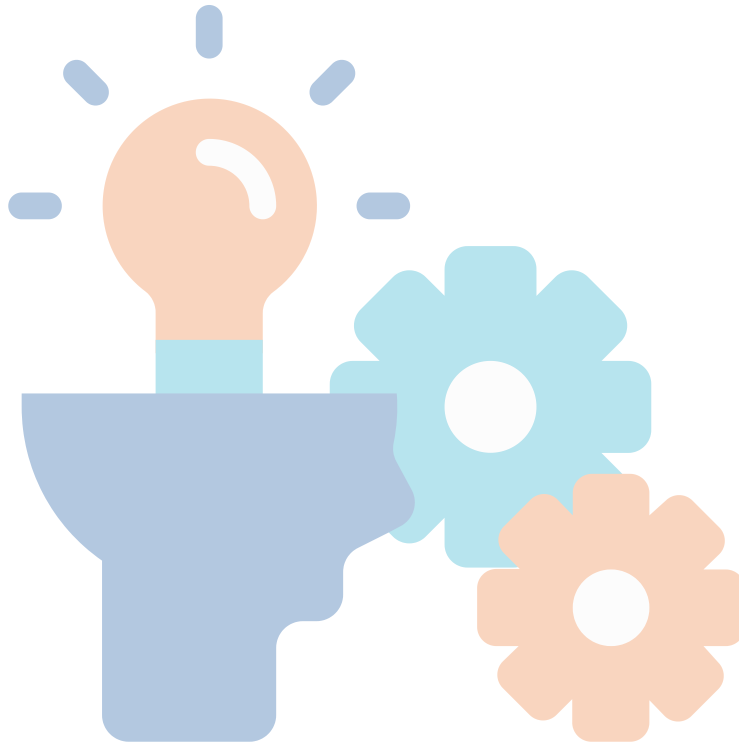
Er is een raamwerk ontwikkeld met onderwerpen en thema's die belangrijk zijn voor soco's, van het opzetten van een soco tot trainingen en tools om deelnemers te begeleiden. Alle informatie is beschikbaar op Mijn LaNSCO, waar soco's toegang tot hebben via het intranet. Mijn LaNSCO is doorontwikkeld met actuele en extra informatie, onder andere over bestuur, impact, fondsenwerving, netwerk opbouwen en het werven van nieuwe deelnemers.

Onderzoek

Studenten hebben onderzoek gedaan. Een rechtenstudent onderzocht de mogelijkheden voor sociale coöperatieleden om bij te verdienen. Eerder is bijverdienen onderzocht voor mensen met een uitkering, maar in loonverband. Niet eerder is bijverdienen onderzocht als ondernemer met behoud van uitkering. Het resultaat is positief: er zijn mogelijkheden vanuit de Participatiewet dat leden van een soco ook kunnen bijverdienen. Dit moet altijd in overleg en met toestemming van de gemeente. In 2024 kijken we of het bij verschillende soco's ook echt realiteit kan zijn.

Een van de unieke elementen van een sociale coöperatie is dat leden eigenaar zijn van de soco. Hoe ervaren ze dat en hoe wordt dat ingericht? Een student onderzocht dit vraagstuk bij vijf sociale coöperaties en drie andersoortige coöperatieve bedrijfsvormen, met als uitkomst een aantal richtlijnen hoe coöperaties het eigenaarschap kunnen vergroten, inclusief ideeën voor praktische werkvormen.

Tot slot onderzocht een groep studenten met het toepassen van Design Thinking hoe coördinatoren elkaar beter kunnen versterken. De toepasbare ideeën worden door LaNSCO opgepakt om de community van coördinatoren te versterken.

Spoor 4. Lobby

Het doel van lobby en belangenbehartiging is om de werkwijze en resultaten van sociale coöperaties meegenomen te krijgen in landelijke besprekingen over bestaanszekerheid. Met als uiteindelijk doel dat de overheid en haar uitvoeringsorganisaties het concept van sociale coöperatie omarmen. Zodat het voor veel meer mensen toegankelijk wordt.

In 2023 heeft LaNSCO haar invloed verder uitgebreid bij instanties zoals het ministerie van Sociale Zaken & Werkgelegenheid en UWV. We gaven input op de online consultatie over de Participatiewet en zijn betrokken bij de tweede schil van de werkgroep Herziening Participatiewet. Met het UWV zijn verschillende gesprekken geweest. Zij zien de meerwaarde van een soco voor mensen met een Wia- en Wajong-uitkering. We hebben een voorstel voor een pilot ingediend hoe dit in de praktijk kan werken.

We participeren in diverse netwerken zoals We doen het samen-coalitie, City Deal Impact Ondernemen, Collectieve Kracht, een bondgenootschap met Movisie & partners en nr. 5 Foundation. Deze netwerken zijn belangrijk voor ons om samenwerkingen op te zetten.

Een belangrijk onderwerp voor LaNSCO is het tegengaan van stigma van mensen met een uitkering, met name binnen de overheid. Op 20 juni 2023 organiseerden we samen met Movisie een bijeenkomst hierover voor werkconsulenten, klantmanagers etc. Er zijn veel nieuwe inzichten opgedaan door de ambtenaren. Een aantal reacties:

"Ik realiseer me nu pas het gebrek aan autonomie dat mensen hebben met een uitkering."

"Wat een prettig vangnet zou moeten zijn in onze samenleving, blijkt een enorme beproeving die de tegenslagen enkel lijkt te versterken in plaats van te verlichten."

"Rol (functie) kunnen we niet veranderen, de invulling daarvan wel."

"Ik ben interimmer en val in als klantmanager. Ik realiseer me nu hoe vervelend het voor de klant is om dan weer een nieuw iemand te moeten krijgen. Daar wil ik meer aandacht aan besteden."

Lees [het verslag van de bijeenkomst](#).

Er is ook een training ontwikkeld voor ambtenaren met ervaringsdeskundigen en er zijn filmpjes gemaakt van ervaringsdeskundigen.

Bekijk het [verhaal van Stella](#) en het [verhaal van Ana](#).

Organisatie ontwikkelingen

Oranje Fonds “Klaar voor de Toekomst” Programma

We zijn toegelaten tot het Klaar voor de Toekomst-programma van het Oranje Fonds, met het doel: LaNSCO als organisatie verder ontwikkelen tot een duurzame organisatie. Het programma ging van start in september 2023. We zijn erg enthousiast over de inhoud en kwaliteit van dit 2,5-jarig programma. Het is behoorlijk intensief en we verwachten dat het ons helpt om LaNSCO als organisatie te versterken.

LaNSCO Fonds

Met financiering van de Vriendenloterij hebben wij het LaNSCO ondersteuningsfonds op kunnen zetten, gericht op startende en bestaande socio's. Startende socio's kunnen via dit fonds meedoen met het onboardingprogramma en maximaal €2500,- out of pocket kosten. Bestaande socio's kunnen een ontwikkelbudget van €2500,- aanvragen.

De beoordelingscommissie is ingesteld. De beoordelingscommissie bestaat uit drie coördinatoren van verschillende socio's en een bestuurslid van LaNSCO. Het LaNSCO kernteam ondersteunt de commissie en beoordeelt de aanvragen dus niet zelf. Per 1 april 2024 is het fonds live.

Bestuur

We hebben de eerste helft van 2023 een flinke slag kunnen maken qua deskundigheid en professionaliteit met LaNSCO als organisatie doordat we eind vorig jaar het team hebben kunnen uitbreiden met zeer kundige en ervaren teamleden.

Vanwege deze ontwikkelingen vonden we het ook belangrijk om ons driekoppige bestuur uit te breiden met twee nieuwe bestuursleden. Via de drie bestuursleden Marcel van Druenen, Arjo Klamer en Hilde Meijs hadden we al toegang tot verschillende expertises en een mooi netwerk binnen overheid en wetenschap. We zochten nog nieuwe bestuursleden op het gebied van ondernemerschap en bedrijfsleven. Dat is gelukt.

Jack Stuifbergen is ondernemer. Hij is oprichter en directeur van facilitair dienstverlener Breedweer, een social enterprise die mensen vanuit een kwetsbare positie duurzaam richting arbeid brengt en intern opleidt tot schoonmaker of glazenwasser.

Niels Kronenburg is werkzaam bij de NS als stationsmanager. Hij is mede-verantwoordelijk voor de maatschappelijke invulling van ruimten op stations. Hij heeft een groot netwerk binnen het bedrijfsleven en is maatschappelijk erg betrokken.

Jack en Niels zijn vanaf september 2023 betrokken als bestuurslid.

Het bestuur bestaat uit:

Hilde Meijs

Marcel van Druenen

Arjo Klamer

Jack Stuifbergen

Niels Kronenburg

Samen Sterk Ondernemen

We willen iedereen bedanken die zich heeft ingezet voor LaNSCO of een van de soco's. Dus dankjewel: leden en coördinatoren van soco's, partners, bestuursleden en fondsen. Want samen creëren we kansen met mensen in de bijstand zodat zo veel mogelijk mensen volwaardig meedoen.

Namens het hele kernteam

Jessica de Ruijter

Diet Grosheide

Marcel Keyser

Paul Leistra

Jacqueline Boots

Amber Davidse